

ОПШТИНА ДЕМИР КАПИЈА

Врз основа на член 36 став 1 точка 15 од Законот за локалната самоуправа ("Службен весник на Република Македонија" бр.5/02 и "Службен весник на Република Северна Македонија" бр.202/24), член 14 став 1 од Законот за еднакви можности на жените и мажите, пречистен текст ("Службен весник на Република Македонија" бр. 6/12, 30/13, 166/14 и 150/15 и "Службен весник на Република Северна Македонија" бр. 53/21 и 39/25), Советот на Општина Демир Капија на седницата одржана на 26.01.2026 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ОПШТИНА ДЕМИР КАПИЈА ЗА 2026 ГОДИНА

I. ВОВЕД

Годишната програма за еднакви можности на Општина Демир Капија за 2026 година е документ со кој се планираат годишните активности на општината на полето на еднаквите можности за жените и мажите за 2026 година. Програмата за еднакви можности на жените и мажите во Општина Демир Капија за 2026 година, има за цел да ја промовира и унапреди родовата еднаквост во политичката, економската, социјалната, образовната, културната, здравствената, граѓанската и било која област од општественото живеење.

Почитувајќи го принципот на еднакви можности, локалната власт во креирањето на политиките, стратегиите, програмите и проектите со вклучување на родовата перспектива придонесува за решавањето на многу развојни проблеми и донесува конкретни придобивки за општината, за поединците - жените и мажите, но и за општеството во целина.

Од тука произлегува дека целта на оваа програма е вклучување на родовата перспектива во секој сегмент на делување и надлежност на општината. Општината може преку своите надлежности и преку координација на КЕМ, координаторката и заменик координаторката за еднакви можности како и со многубројните локални фактори, да превзема конкретни акции во корист на родовата еднаквост, намалување на нееднаквостите и промовирањето на вистинско еднакво општество.

Основна цел на овој програмски документ е да се обезбеди континуиран развој во реализацијата на родовата рамноправност во општината. Постојат повеќе аргументи зошто политиките, програмите и проектите треба да бидат родово одговорни, а еден од нив е подобрување на квалитетот на живот каде при фокусирањето на родовата еднаквост истакнувањето на важноста на стабилните социјални релации и независноста на сите социјални актери односно зајакнувањето на жените докажано го подобрува квалитетот на живот не само на жените, туку и на мажите и на семејствата, но и на општеството како целина.

Главни предизвици во постигнување на родова еднаквост во општината се ниското ниво на економска активност на жените, ниското учество на жените во

донесување на важни одлуки како и недостигот на родово разделена статистика во општината и во јавните институции.

Општина Демир Капија во соработка со Комисијата за еднакви можности на мажите и жените при Совет на Општина Демир Капија, Здруженија на граѓани кои работат во сферата на родовата еднаквост изработи Предлог – Програма за еднакви можности за 2026 година опфаќајќи ги приоритетни области на делување, управување со човечки ресурси, социјална заштита, економски развој и здравство.

II. ЦЕЛ на Програмата

Цел на програмата е да го промовира принципот за воспоставување еднакви можности на жените и мажите во сите сфери на јавниот, општествениот и приватниот сектор, кој овозможува остварување на нивните права произлезени од законите на Р.С.Македонија. Општината во соработка со Комисијата има за цел да ја инкорпорира родовата перспектива и еднаквите можности во локалната политика, да ја унапреди состојбата на жените на локално ниво и да ги реализираат стратешките цели на Националната стратегија за родова еднаквост 2021-2026 и на Законот за еднакви можности на жените и мажите.

Главна задача на Општината и Комисијата е да работат на унапредување на состојбата на жените и на обезбедување еднакви можности за жените и мажите на локално ниво преку процесот на изготвување и усвојување на политики, нивно спроведување, мониторинг и евалуација на постигнатите резултати. Како задача е и вклучување на родовиот концепт во процесот на проценување на импликациите од несоодветната вклученост на жените и мажите во секоја планирана акција како во политиките така и во програмите во секоја област.

Воспоставувањето на еднаквите можности е обврска на целото општество и претставува отстранување на пречките за остварување на еднаквост меѓу жените и мажите. Преку промоција на принципот за воспоставување еднакви можности на жените и мажите се влијае на отстранување на нееднаквиот третман на жените и мажите и се воспоставуваат услови за воведување на еднакво учество на жените и мажите во сите сфери на општественото живеење. Во тој контекст постигнувањето на родово рамноправност значи да се работи со мажите и жените во сите сектори, но со посебен осврт на оние кои ги донесуваат одлуките и кои влијаат на политиките и активностите на локално и на национално ниво.

III. ОБЛАСТИ НА ДЕЛУВАЊЕ

1. Управување со човечки ресурси

Развојот на капацитетите на човечките ресурси на локалната администрација и на членовите на Комисијата за еднакви можности на жените и мажите е неопходност заради вметнување на родовата компонента во сите локални политики. Преку реализирање на едукативни работилници, обуки, семинари би се зајакнале капацитетите на човечките ресурси во општината и членовите на комисијата и би се подигнала свеста за важноста од учеството на жените во политичкиот и јавниот живот, а посебно во процесите на одлучување. Една од можностите за напредок е да се соработува со Комисијата за еднакви можности

во Собранието на Република Северна Македонија и да се соработува со соседни општини и комисии за еднакви можности поддржувајќи добри примери и практики од општините и комисиите кои покажале извесен напредок по одредено прашање (општина со општина).

2. Социјална заштита

Социјалната заштита како систем на мерки, активности и политики, е насочена кон спречување и надминување на основните социјални ризици на кои е изложен секој човек, за намалување на сиромаштијата и социјалната исклученост и сопствена заштита. Сè уште во нашето општество се прикажува родова диспропорција во бројот на евидентирани машки и женски корисници на услуги во различни категории. Жените се јасно препознаени како доминантно евидентирани жртви на семејно насилство, носителки на згрижувачки семејства, жртви на трговија со луѓе, лица што сакаат да стапат во брак пред полнолетство, а мажите како лица што злоупотребуваат дрога или други психотропни супстанции, сторители на семејно насилство или сторители на малолетничка деликвенција.

3. Економски развој

Економскиот развој претставува еден од најзначајните фактори и цел во постигнувањето на родовата еднаквост, која во себе содржи повеќе елементи насочени кон: елиминација на разните форми на дискриминација, промовирање на повеќе и подобри работни места за жените во смисла на број на вработени и квалитет на вработувањето и на крај намалувањето на феминизацијата на сиромаштијата, промовирање на социјално претприемништво.

4. Здравствена заштита

Здравствената заштита претставува значајна област во која е неопходно инкорпорирање на родовата компонента. Во оваа област покрај општината ќе се вклучи и Комисијата при Општина Демир Капија кои ќе се залагаат за подобрување на здравјето кај жените преку преземање на активности за подигање на свеста на жените за редовни гинеколошки и мамографски прегледи.

Општина Демир Капија заедно со општините Кавадарци, Неготино и Росоман со финансиски средства учествува во формирањето на Регионалниот советуваалишен центар за помош и поддршка на жени и деца жртви на родово базирано и семејно насилство со седиште во Кавадарци. Финансиските средства со кои што учествува општина Демир Капија за обезбедување на одржливоста на регионалниот центар за 2026 година се во износ од 82.738,00 денари. Советувалишниот центар заедно со Комисијата за еднакви можности на жените и мажите при општина Демир Капија и Координаторката/Заменик координаторката за еднакви можности ќе организираат активности и акции кои во наредниот период во 2026 година ќе се реализираат се со цел да се запознаат што е можно поголем број на лица за постоењето на овој центар и заштитата и можностите кои што истиот ги нуди.

ПЛАН ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ОПШТИНА ДЕМИР КАПИЈА ЗА 2026 година

ОБЛАСТ	АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕТРАЕЊЕ	ОДГОВОРНИ	ИНДИКАТОРИ	БУЏЕТ НА ОПШТИНА
1. УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ	1.1. Спроведување на обуки на советниците на Советот и вработените во Општина Демир Капија за родовиот концепт и за воведување на родовата компонента во процесите на програмирање и буџетирање, како и информирање на истите за присуство на трибини и обуки кои се организираат од страна на меѓународни и локални граѓански организации и од страна на Комисијата за еднакви можности како работно тело на Собранието на Република Северна Македонија.	Континуирано во текот на 2026 година	Координаторка/заменик координаторка за ЕМ, локална НВО и експерти ангажирани од меѓународни и домашни организации	-Најмалку 3 обуки - одржани на тема родова еднаквост и родово одговорно буџетирање; -Најмалку 7 лица обучени на тема родова еднаквост и родово одговорно буџетирање.	30.000,00
	1.2. Ажурирање и анализа на родово разделена статистика и информации како основа за следење и планирање мерки	Континуирано во текот на 2026 година	Општина, Јавни претпријатија, ЦСР, градинка, здравен дом, Основно училиште, АВРСМ, Дом на култура, приватен сектор...	-Изготвен документ (табела) со полово - разделени податоци со:- Број на жени/мажи вработени по позиции во училишта; -број на жени/мажи вработени по позиции во општина; -број на жени/мажи вработени по позиции во јавно комунално претпријатие; - број на жени/мажи управители во фирми;	Нема финансиски импликации

2. СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА	2.1. Одбележување на 16 дена активизам за борба против родово базирано насилство *Организирање на настани за подигање на свест за родово базирано насилство (изработка на флаери, спроведување на лични акции и кампањи во руралните средини, одржување на едукативна работилница за ученичка популација, одржување на јавна трибина на тема родово базирано насилство)	Ноември – Декември 2026 година	КЕМ, Координаторка/заменик координаторка за ЕМ, локална НВО, Регионален советувалишен центар за помош и поддршка на жени и деца жртви на родово базирано и семејно насилство	-бројот на испечатени флаери -три лични акции во руралните средини -најмалку 20 ученици присутни на едукативна работилница -бројот на присутни на јавна трибина на тема родово базирано насилство	Финансиско учество на општината за 2026 година - 82,738,00
	2.2 Организирање на хуманитарни акции за стари и изнемоштени лица и лица од социјално ранливи категории	Континуирано во текот на 2026 година	КЕМ, ОССЗ, ЦСР, НВО, Црвен крст, МТСП, Здружение на пензионери	-Најмалку 2 хуманитарни акции, опфатени пензионери со ниски примања и социјално загрозени семејства	/
3. ЕКОНОМСКИ И РАЗВОЈ	3.1. Поддршка во подобрувањето на претприемничките вештини на млади, жени и ранливи групи за започнување сопствен бизнис и самовработување преку обуки	/	АВРМ, Општина Демир Капија, КЕМ, Координаторка/заменик координаторка за ЕМ, локална НВО	-Број на одржани обуки -Број на жени/мажи учесници на обуките -Број на искористеност на мерките од АВРМ; жени/мажи -Број на отворени мали бизниси; жени/мажи -Најмалку 1 организирана активност; -Најмалку 10 лица кои се информирани за мерките за вработување	10.000,00
	3.2. Афирмација на можностите за самовработување во областа на земјоделството, преку поттикнување на женското претприемништво и подобрување на информираноста и пристапот на жените до програмите на АФПЗРР и ИПАРД фондовите	јуни 2026 година	АФПЗРР, Општина Демир Капија, КЕМ, Координаторка/заменик координаторка за ЕМ, локална НВО, ПЕ на МЗШВ	-Број на одржани настани за афирмација, -Број на жени/мажи корисници на програмите на АФПЗРР и ИПАРД фондовите -Најмалку 1 организирана активност; -Најмалку 8 жени земјоделки	15.000,00

					кои се информирани за можностите и мерките за жени земјоделки	Изработка на флаери – 5.000.00
4.3ДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА	4.1.Спроведување на активности/кампањи по повод месец на борба против рак на дојка и навремена здравствена заштита на жените	Октомври 2026 година	КЕМ во соработка со матични лекари, Медицински центар, и НВО	-Најмалку 1 спроведена активност, -Најмалку 10 информирани жени	Изработка на флаери – 5.000.00	
	4.2.Спроведување на активности за зголемување на свесноста за здравствените проблеми кај мажите (рак на простата)	Ноември 2026 година	КЕМ во соработка со матични лекари, Медицински центар и НВО	Најмалку 1 спроведена активност Најмалку 10 информирани мажи	Изработка на флаери – 5.000.00	
	4.3 Информирање на граѓаните за важноста од редовни превентивни прегледи и симптоми на болести и последици од ненавременно дијагностицирање на истите (психосоматски заболувања, висок крвен притисок, дијабетес)	Септември- Декември 2026 година	КЕМ во соработка со матични лекари, Медицински центар,ОССЗ и НВО	Најмалку 1 Спроведена активност, Најмалку 20 информирани лица	Изработка на флаери – 5.000.00	

За реализација на целите на Програмата, Општина Демир Капија ќе ги превземе сите потребни активности и ќе ги стави на располагање техничките и човечките ресурси. Ќе соработува со сите чинители (организации, институции и поединци) и засегнати страни за унапредување на родовата рамноправност на локално ниво, вклучително и граѓански организации кои и ќе бидат еден од главните партнери во реализацијата на активностите.

IV. МЕТОДИ НА РАБОТА

Основни методи кои ќе бидат користени во реализација на активностите се:

- **Работни средби** - Организирани за координација помеѓу КЕМ, Градоначалникот (општинската администрација) и другите партнери во реализација на активностите (експерти од одредени области, НВО-и, целни групи на граѓани и др.) кои ќе учествуваат во имплементацијата на активностите;
- **Дискусионо обучувачки методи** - ќе бидат користени во рамките на спроведување на обуките, предавањата, советувањата и сл. согласно активностите. Во формата на обуките, предавањата, советувањата и сл. ќе се користат современи образовни технологии, аудио визуелни и мултимедијални образовни продукти.
- **Истражувачко аналитички методи** - ќе се користат при анализа на постигање на целите. Приоритетно ќе се применуваат методите на анализа, собирање, анализирање и систематизирање на информацијата (интервјуа и анкети со целните групи);
- **Информативно промотивни методи** - овој тип на метод ќе се користи при дистрибуцијата и презентирањето на рекламните и пропагандните материјали, организацијата на обуките, предавањата, советувањата и други потреби согласно содржината на активностите;
- **Правни методи** - ќе се користат при планирањето на програмско оперативните активности согласно законските надлежности на општината.
- **Финансиско сметководствени методи** - ќе се користат во процесот на подготовка на буџетите за секоја активност поединечно, периодичните и финалните финансиски извештаи за реализација на активностите;

V. ФИНАНСИРАЊЕ

Финансирањето на активностите утврдени со оваа Програма во износ од 162.000,00 денари е предвидено со Буџетот на Општина Демир Капија за 2026 година.

Општината учествува со 82,738,00 денари за активностите на регионалниот советувашиен центар за помош и поддршка на жени и деца жртви на родово базирано насилство, а за останатите активности вкупните финансиски средства се во износ од 79.262,00 денари.

За активностите од областа што ги опфаќа Програмата, а кои согласно со потребите ќе се појават во текот на 2026 година, ќе бидат предвидени дополнителни финансиски средства од Буџетот на Демир Капија.

VI. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

Комисијата за еднакви можности на жените и мажите при Советот на Општина Демир Капија ќе го следи текот и динамиката на спроведување на

Програмата и ќе даваат свои оценки како и предлози за неопходни промени се со цел постигнување на утврдените цели.

До Секторот за еднакви можности при Министерството за труд и социјална политика од страна на координаторот за еднакви можности на мажите и жените ќе се доставува годишен извештај за имплементација на активностите и реализацијата на целите.

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Програмата влегува во сила со денот на донесувањето, истата ќе биде објавена во "Службен гласник на Општина Демир Капија".

Совет на Општина Демир Капија
Претседател

Мирјана Јаневски